

Andrea Vreede

Andrea Vreede is Vaticaandeskundige voor de NOS en schreef enkele boeken over Rome. Ze geeft rondleidingen in deze stad, ook met leerlingen.

Ben Vriesema is
redacteur van Kleio.

Het paard van Troje
uit de film *Troy*
staat nu in Çanakkale, Turkije.

Kunt u zich nog veel herinneren van de geschiedenislessen op school?

De meester in de hoogste klas van mijn lagere school in Hilversum kon zo mooi en spannend vertellen. In het lokaal hingen getekende posters met beroemde momenten uit de vaderlandse geschiedenis. Uit mijn middelbare schooltijd op het Gemeentelijk Gymnasium herinner ik me dat mijn docenten bevlogen en behoorlijk links waren. Als ik het me goed herinner, hadden ze zelfs ooit meegedaan aan de Maagdenhuisbezetting. Hun lessen leverden felle discussies op over de interpretatie van vooral de moderne en hedendaagse geschiedenis.

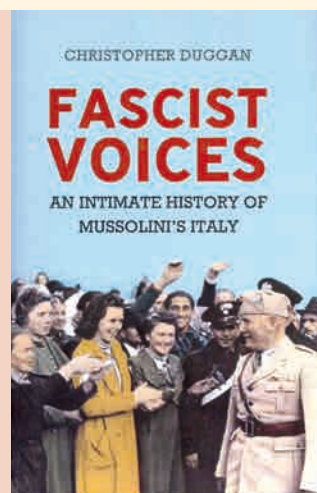
Welke historische periode spreekt u het meeste aan?

Eigenlijk ben ik diep in mijn hart een historische veelvraat. Als kind las ik alles wat los en vast zat over Grieken en Romeinen. Heinrich Schliemann, de ontdekker van Troje, was mijn grote held. Misschien ben ik daarom wel klassieke talen en archeologie in Groningen gaan studeren. Wat later begon die belangstelling zich uit te breiden naar de Late Oudheid en de Middeleeuwen. Maar ik heb ook mijn Engelse Tudor- en Franse Revolutie-fixatie gehad. Compleet met Napoleonmanie. Toen ik begon met het begeleiden van culturele reizen in Italië heb ik me vol overgegeven op de Italiaanse geschiedenis gestort. Van de Renaissance tot het Risorgimento.

Welke historische studie maakte de meeste indruk op u?

De studie van de Britse historicus Christopher Duggan over het fascisme, Fascist Voices. An intimate history of Mussolini's Italy. Hij baseert zich op dagboeken en brieven van gewone

en minder gewone Italianen. Een schitterend boek dat veel inzicht biedt in de populariteit en de neergang van het regime. Grappig is natuurlijk dat een dergelijk boek niet door een Italiaan maar door een Engelsman is geschreven. Dat zegt nogal wat over de huidige perceptie in Italië van het fascisme.

Welk nut heeft geschiedenis volgens u?

Wie het verleden niet kent of probeert te begrijpen, snapt niets van het heden en kan ook de toekomst slecht bevorderen. Het leuke is dat naarmate je dieper in de geschiedenis duikt, je steeds beter beseft hoe vaak historische processen zich herhalen, ook al is dat uiteraard nooit precies op dezelfde manier. Dat inzicht helpt ieder mens van nu om zijn eigen plaats te bepalen in de wereld.

Wat is volgens u het belangrijkste in het geschiedenisonderwijs?

Kennis en inzicht kweken bij jonge mensen. Hun nieuwsgierigheid prikkelen en ze aansporen tot zelfstudie. Geschiedenis is een essentieel vak om te begrijpen wie je bent en waar je vandaan komt. Ik erger me aan het gebrek aan geschiedkundige kennis van veel jongeren en aan hun luiheid als het gaat om kennis verbreden en verdiepen. Alsof de wereld begonnen is bij de uitvinding van de smartphone en de iPad.

FOTO: CRISTINA BOLZANI

Denkt u dat de historische canon nut heeft voor het geschiedenisonderwijs?

Als het maar om een reeks thema's gaat waar docenten andere onderwerpen die zij belangrijk vinden aan mogen toevoegen. Het idee dat iedere leerling een gedegen basispakket krijgt onderwezen, vind ik niet verkeerd. Maar die canon moet wel een suggestie zijn en geen verplicht nummer en aan regelmatige revisies onderhevig zijn.

Welke historische film heeft de meeste indruk op u gemaakt?

Ik kies voor een onbekende Italiaanse film: *De Reditu* (il ritorno) oftewel *De terugkeer* van regisseur Claudio Bondi uit 2003. De film gaat over een gouverneur van Rome (praefectus Urbi) uit de vroege vijfde eeuw na Christus die na de inval van de Goten gedwongen wordt de stad te verlaten en naar zijn geboortegrond Gallië terug te keren. Zijn tocht over vervallen wegen door verwoeste landerijen vormt een beschrijving van de decadentie van het Romeinse Rijk ten tijde van de barbaarse hordes en de intolerante christenen die langzamerhand de macht hebben overgenomen. Een invalshoek waar het Vaticaan niet gelukkig mee was en die geleid heeft tot een driftige zelfcensuur bij de meerderheid van de Italiaanse filmdistributeurs. Het leuke is dat de man echt bestaan heeft. Vergeleken bij spektakelseries als *Rome* is deze film een waar juweel.

'Goed onderwijs levert bedachtzame, kritische en mondige burgers op'

Als u een historische documentaire zou mogen maken, waarover zou die dan gaan?

Over de Normandische koningen die in de Middeleeuwen het eiland Sicilië bestuurden. Een uitermate interessante periode waarin katholieke en orthodoxe christenen, joden en moslims in vrede en voorspoed met elkaar samenleefden. Heel wat anders dan het maffiaclichébeeld van het eiland.

Wat is uw dierbaarste bezit dat ook historische waarde heeft?

Het geschilderde portret van mijn grootmoeders grootmoeder als driejarige dat nu boven mijn bureau in Rome hangt. Ik heb het gekregen omdat ik als klein kind sprekend op haar leek.

Hoe vindt u dat geschiedenisonderwijs aan een middelbare school moet worden gedoceerd?

Met een flink aantal uren, veel passie en goed lesmateriaal. Ik ben een groot voorstander van zo breed mogelijk geschiedenisonderwijs. Vanuit die breedte kunnen leerlingen dan gestimuleerd worden om zelf de diepte in te gaan. Veel verhalen vertellen en inzicht bieden. En vooral de leerlingen erg veel zelf laten lezen. Verplicht! Het rendement van goed onderwijs is niet uit te drukken in puntensystemen en kan niet afgerekend worden in economische termen. Goed onderwijs levert bedachtzame, kritische en mondige burgers op. Slecht onderwijs oppervlakkigheid en, erger nog, domheid. ■

Wat is de recentste 'historische sensatie' die u heeft gehad?

In een bloedheet Palermo kreeg ik afgelopen juni in de *Zisa*, het lieflijke buitenpaleisje van de Normandische koningen, even het gevoel hoe de vorsten daar in de koelte onder het geruis van stromend water hun hof moeten hebben gehouden.

Kijk voor rondleidingen (met leerlingen) op www.andreavreede.com.

Castello della Zisa, de zomerresidentie voor de Normandische koningen van Sicilië.